

Mer forebygging – mindre reparasjon

Det viktigste helsepolitiske temaet dette valget er folkehelsepolitikk. Vi bruker i dag for mye penger av helsebudsjettet på reparasjon og behandling og for lite på forebyggende tiltak. Spesielt er inaktivitet og usunt kosthold hos barn og unge bekymringsfullt. Vi trenger en tydeligere politikk for å redusere sosiale helseforskjeller.

Senterpartiet vil ha en helsereform i skolen med én times fysisk aktivitet og innføring av skolemåltid. Helsereformen i skolen må også omfatte at innklimaet i skolene blir godkjent, at svømmeundervisningen blir styrket, at skoleveiene blir trafikksikre og at elevene sikres en desentralisert skolestruktur slik at de kan gå til og fra skolen.

Senterpartiet vil ta i bruk befolkningsrettede tiltak i folkehelsepolitikken, for eksempel bedre merking, og bruke avgiftspolitikken for å gjøre de sunne valgene enklere. Alkohol er det rusmiddelet som gir størst skade, både for den enkelte og for samfunnet. Vi vil føre en restriktiv alkoholpolitikk der målet er å redusere alkoholrelaterte skader og ulykker og å redusere alkoholkonsumet i befolkningen. Likedan vil vi fortsatt ha søkelyset rettet mot det tobakksforebyggende arbeidet.

Styrke kommunehelsetjenesten

Forebygging skjer der folk bor. Derfor vil vi prioritere kommunehelsetjenesten. Samhandlingsreformen må lykkes. Målet med reformen er forebygging og behandling på lavest mulig nivå. Da må vi få desentralisering av helsekompetanse og fagfolk til kommunene. For å få dette til er vi avhengig av en større vilje til å prioritere kommunehelsetjenesten både faglig og økonomisk, slik Senterpartiet står for. For eldreomsorgen er det spesielt viktig å få til en faglig omlegging i kommunene i retning mot mer hverdagsrehabilitering og mer satsing på forskning og utvikling av sykehjemsmedisin med større legedekning.

Vi mener det er på høy tid med en ny pårørendepolitikk som verdsetter og respekterer den frivillige innsatsen som gjøres. Vi vil derfor styrke omsorgslønnsordningen, lovfeste dagtilbudet for demente og sikre pårørende rett til avlastning og opplæring. Senterpartiet vil fortsatt arbeide for en styrking av Legevaktstjenesten i kommunene, som er en helt sentral del av den akuttmedisinske beredskapen.

Senterpartiet vil ha et sterkt offentlig helsevesen der helsefaglige og politiske

prioriteringer går foran markedstenkning. En størst mulig andel av helsebudsjettene må gå til møter mellom dem som trenger helsetjenester og fagfolkene. Antall administrativt ansatte i spesialisthelsetjenesten har økt med om lag 27 % etter sykehus-

Senterpartiet

reformen i 2002, og om lag halvparten av nyansettelsene har vært ikke-medisinske stillinger. Senterpartiet mener at denne byråkratiseringen av helsevesenet går på bekostning av pasientbehandlingen.

Vi vil utvikle foretaksmodellen, innføre en nasjonal sykehusplan og desentralisere styringen til dagens 20 lokale helseforetak, der fylkestinget skal velge inn flertallet i styret. Senterpartiet vil innføre stedlig ledelse ved alle sykehus og utvikle klinikkorganisering på tvers av geografisk plassering. Senterpartiet vil at sykehusene i all hovedsak skal rammefinansieres.

Nei til økt privatisering

Senterpartiet er motstander av økt privatisering av helsetilbudet. I dag er ca. 10 % av spesialisthelsetjenesten utført i privat regi, men dette skjer i avtale med det offentlige. Senterpartiet mener det fortsatt må være slik og er imot løsninger der private skal kunne etablere seg fritt med offentlig finansiering, slik det blir dersom pengene skal følge pasienten. En slik dreining i finansiering vil føre oss vekk fra dagens behovs-

styrte helsetilbud, til et etterspørselsdrevet helsetilbud. Faren for overbehandling er da stor, og prioriteringene vil kunne bli feil og gå ut over de minst ressurssterke pasientgruppene.

Rus, psykiatri og rehabilitering er fremdeles de områdene som Senterpartiet mener må prioriteres. Vi må forebygge bedre – bredt i form av gode skoler, barnehager, arbeidsliv, til mer spesifikke lavterskeltilbud som helsestasjons- og skolehelsetjeneste. Behandlingskøene for disse pasientgruppene må reduseres. Det krever også en helt annen samhandling mellom kommuner og foretak – og ofte er det i dag det kommunale tilbudet som svikter mest. Bolig til alle – inkludert boligtilbud og boligtrening for dem som sliter med kroniske rusproblemer og psykiatriske lidelser – er et svært sentralt helsetilbud.

Det vil alltid skje behandlingsfeil i helsevesenet, men det kan gjøres mer for å unngå unødvendige hendelser, både i kommunehelsetjenesten og i spesialisthelsetjenesten. Kvalitet og pasientsikkerhetsarbeid må få større oppmerksomhet. Det er et ledelsesansvar å skape systemer og arbeidsrutiner som fanger opp feil, og som sikrer at organisasjonen lærer av sine feil. Senterpartiet vil jobbe for en åpenhetskultur i helsevesenet, der ytringsfrihet blant helsepersonell ivaretas for å sikre en kultur for læring. Faste stillinger i sykehus og å hindre uønsket deltid generelt er et viktig mål i helsepolitikken til Senterpartiet.

Kjersti Toppe

kjersti.toppe@stortinget.no

Kjersti Toppe (f. 1967) er stortingspolitiker for Senterpartiet og første nestleder i Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget.

Mottatt 6.6.2013 og godkjent 27.6.2013. Medisinsk redaktør Hanne Støre Valeur.